

Szeretném bemutatni a községünk múltjával foglalkozó kutatásom újabb eredményét, az egyházi és történelmi múltra utaló emlékműveinket. Ezek mindegyike más-más történelmi korszakban épült, mégis, a falun végig sétálva egy egységet alkotva pompás díszei a mai községnek, illetve az utca képének. Jelentőségük, értékük történelmi és néprajzi szempontból felbecsülhetetlen, ezért is fontos ezek bemutatása, megismerése és legfőképp megóvása.

Harangláb

A harangláb funkciója szerint riasztotta a lakosságot a közeledő veszedelemről, ellenségről, vagy természeti katasztrófáról. A harang szava a déli időpontban imára, keresztény összefogásra szólította fel az embereket. Az esti harangszó az Úrangyala imádságára és egy imára az elhunyt hozzátartozók lelki üdvösségére szólít. Elhalálozás esetén az elhunyt lelkéért húzták meg a harangot. A keresztény vallásban az öngyilkos elhunytért nem húzták meg a harangot. Az elhunyt férfinak kétszer „húztak”, a nőnek egyszer.

A templomnak kápolnája nincs, ezért a falubeliek a falu közepén álló fából épült haranglábot

használják. A régi harangláb 1680 körül épült, a két harang egyike is ekkor volt öntve. A régi harangláb felszentelve nincs. Az eredeti harangláb pontos helyét és formáját nem tudjuk, de már lehet következtetni arra, hogy az akkori, 17. század végén már a faluközpontban, a mai Szugla utcárészen volt, amely mai is a falu központi részéhez tartozik. Az egyik harangja éppen az előbb említett évben volt öntve. Mivel az 1695-ös és az 1714-es dokumentumok ilyenről nem tesznek említést, a másik harang viszont 1718-ban volt öntve, helyénvalóbb feltételezés azt hinni, hogy a haranglábát az 1714-et követő években építették.

A jelenlegi harangláb feltehetően az előző helyén, a 19-20. század fordulóján épült, 1903-1905 között. Három harangja van, az 1798-ból származó Szent Márk, súlya kb. 70 kg. 1924-ből származik a Szűz Mária harang, súlya 30 kg. 1927-ben lett öntve a Szent József harang, súlya kb. 15 kg. Alakját nézve négyzet alakú, alsó részét a fakonstrukcióhoz erősített, függőlegesen rakott deszkák képezik. A bejárati részt szintén fából készült ajtó alkotja. Az alsó sarkakon a fakonstrukció alapját képező pillérek állnak ki. Valójában ezek képezik az egész konstrukció tartószerkezetét. A középső részt gúla alakú rész alkotja. Innen magasodik ki a tartópilléreken álló tető rész, melynek a csúcsát vasból készült kettős kereszt díszíti.

A Harangláb felújítása során a műemlékvédők a faszervezetet burkoló deszkákat nem engedték újakra cserélni, mert ezeknek már történelmi értékük van, viszont az eternit tetőpalákat faszindellyel helyettesítették.

A keresztény összefogást szimbolizáló déli harangszó, valamint az esti harangszó 2009 áprilisában végleg elhallgatott. *Kutak József* helyi nyugdíjas napi rendszerességgel húzta a

„delet”, az „esti harangszót”, a „lélekharangot”, amit akkor is szokás volt „csendíteni”, amikor valamelyik kitelepített vagy elszármazott hunyt el. Kutak József 2009. április 17-én hunyt el. Azóta a harangok néhány évre elnémultak. E rövid hallgatást a helyi közösség megtörte, elhalálozás esetén a lakosok *Lancz Ágnes* bízta meg a harangozással, pontosabban a lélekharang meghúzásával, aki a szüleitől, Forró Margit és Józseftől „örökölte” ezt a megbízatást.

Út menti, temetői keresztek

A szent Margit római-katolikus templom előtti kőkereszt már a templomot ábrázoló 1903-as fényképen is látható. A kőkereszt a megfeszített Krisztust ábrázolja, a kereszt felső részén az INRI felirat olvasható. A kereszt a templomot körülölelő téglafal nyugati, külső oldalán található. Kovácsolt vaskerítésszegély veszi körül. Talapzatát többszintes, négyzet alakú kőalap képezi. Építésének pontos dátuma 1807. A kőkereszt az 1714-es templom-látogatásnak, más szóval vizitációnak állít emléket. Valójában ekkor, 1714-ben volt a templom felújítva, köszönhető mindez a nagyon aktív *Bede Miklós* plébánosnak. Az egyházvizitátor, mint jó gazdát-*bonus economus*

-megdicsérte. A diószegi templom előtt is áll egy kőkereszt, építésének az oka egybeesik a kismácsédi templom-vizitáció emlékével.

2006. évi emlékművet készítő szobrász József. *Jelek a térben című óéprajzi*